

Høring - NOU 2022: 13 Med videre betydning – Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole

Uttalelse - Foreldreutvalget for grunnopplæringen

Status	Innsendt til Utdanningsdirektoratet Innsendt og bekreftet av instansen via: asle.sandnes@fug.no
Innsendt av	Asle Sandnes
Innsenders e-post:	asle.sandnes@fug.no
Innsendt dato	28.02.2023
Hvilken instans representerer du?:	Foreldreutvalget for grunnopplæringen Annet (Offentlig)
Stilling	Seniorrådgiver

Høring - NOU 2022: 13 Med videre betydning – Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole

Avsender: Utdanningsdirektoratet på vegne av Kunnskapsdepartementet

1. INNLEDNING

Utvalget for etter- og videreutdanning i barnehage og skole, ledet av professor Sølvi Mausethagen, overleverte utredningen [NOU 2022: 13 Med videre betydning til Kunnskapsdepartementet 28. september](#). Kunnskapsdepartementet sender med dette NOUen på høring. Det er Utdanningsdirektoratet som sender ut høringen på vegne av Kunnskapsdepartementet, og som vil ha ansvaret for høringsprosessen og for å oppsummere høringen.

[Vi ber høringsinstansene vurdere behovet for å videresende høringen til underliggende etater/ virksomheter, medlemsorganisasjoner o.l. Vi ber kommuner, fylkeskommuner og større private barnehageeiere om å koordinere eventuelle innspill fra sine barnehager og skoler i en felles høringsuttalelse. På samme måte ber vi universitet og høyskoler om å koordinere eventuelle innspill fra ulike fakulteter og fagmiljøer. Det er også mulig å legge til vedlegg nederst i høringen.](#)

[I januar 2023 blir det avholdt høringskonferanser i regi av Utdanningsdirektoratet. Les mer om konferansene på \[udir.no\]\(#\).](#)

[Høringsuttalelser er offentlige etter offentlighetsloven og blir publisert. Våre høringer er åpne for alle, og de som ønsker det kan uttale seg. Frist for å svare er 28 februar 2023.](#)

[Vi takker på forhånd for alle innspill som gis i høringen!](#)

2. BAKGRUNN

Utvalget ble nedsatt i september 2021 og skulle vurdere og foreslå ulike modeller for etter- og videreutdanning for alle ansatte i barnehage, grunnskole, videregående opplæring, kulturskole, opplæring særskilt organisert for voksne, og i fag- og yrkesopplæringen i både skole og bedrift. Målet for modellene skal være å bidra til utvikling av god kompetanse hos ansatte i alle barnehager og skoler for å fremme læring og dannelse hos barn og elever. Utredningen og høringen skal være et grunnlag for departementets videre arbeid med å vurdere innretningen av et fremtidig system for etter- og videreutdanning for alle ansatte i barnehage- og opplæringssektoren, som etter planen skal være på plass i 2025.

2.1. OPPBYGGING AV UTREDNINGEN

Utredningen har tre hoveddeler. Utredningens første del gir et sammendrag av hovedinnholdet i utredningen og utvalgets forslag. Del 2 omhandler rammebetingelser og kunnskapsgrunnlag. Del 3 inneholder utvalgets vurderinger og forslag til et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole, herunder utvalgets prinsipper for kompetanseutvikling.

3. DAGENS ETTER- OG VIDEREUTDANNINGSSYSTEM

Utvalgets mandat og utredning handler om etter- og videreutdanning i barnehage og skole. NOUen baserer seg på et bredt kunnskapsgrunnlag om dagens etter- og videreutdanningsordninger, både forskning og flere pågående evalueringer av de ulike ordningene.

? Har dere synspunkter på og vurderinger av dagens etter- og videreutdanningssystem?

Ingen kommentar fra instansen

4. KUNNSKAPSGRUNNLAGET

Kunnskapsgrunnlaget omfatter forskning på relevante områder og statistikk over ansattes kompetanse. Det inneholder også en gjennomgang av kompetanseutvikling fra utvalgte land og andre sektorer i Norge.

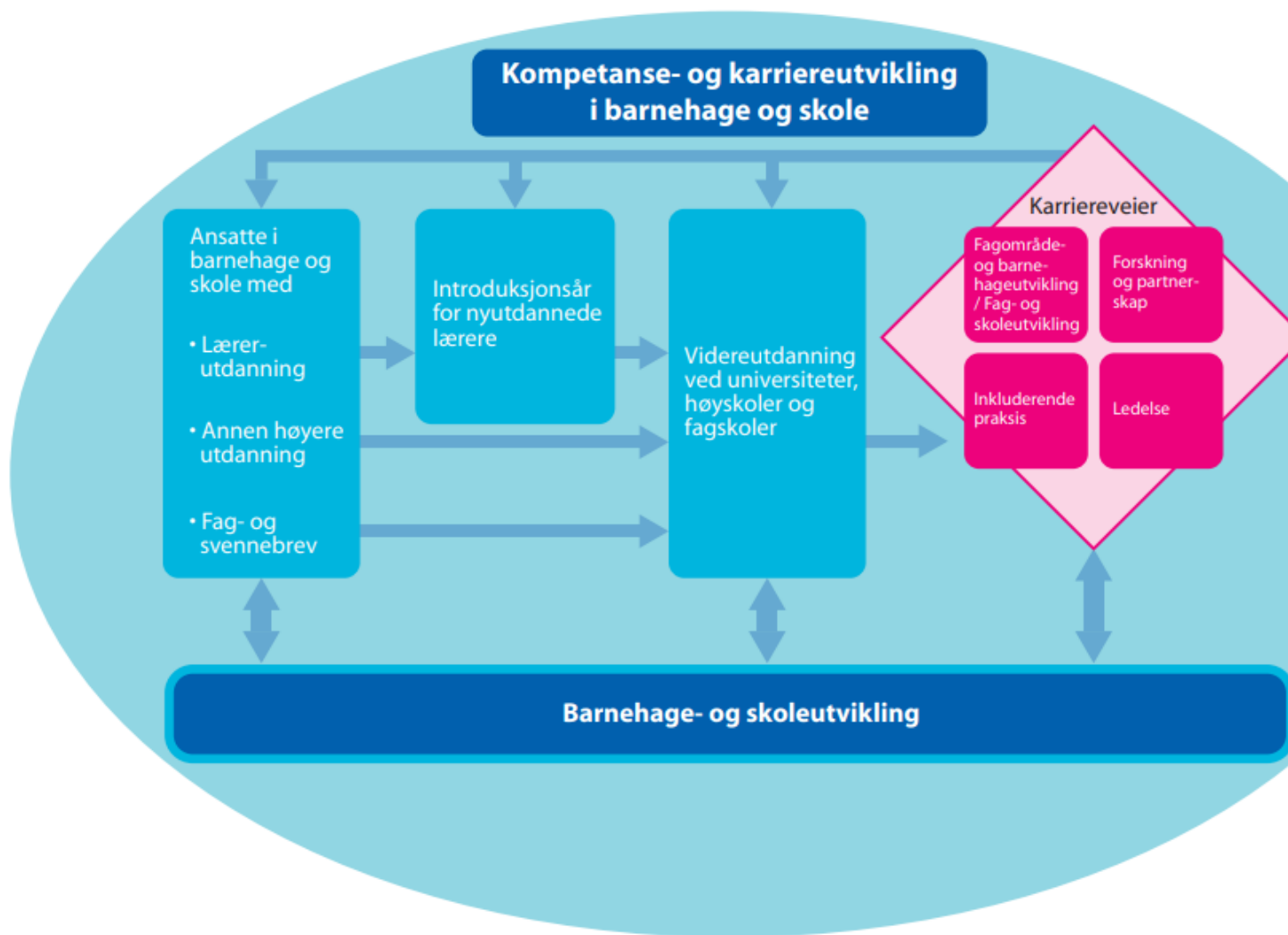
? Opplever dere at kunnskapsgrunnlaget om etter- og videreutdanningstiltak er dekkende for barnehage, grunnskole, videregående opplæring, kulturskole, opplæring særskilt organisert for voksne, og i fag- og yrkesopplæringen i både skole og bedrift?

Ikke angitt ja/nei

Ingen kommentar fra instansen

5. HELHETLIG SYSTEM FOR KOMPETANSE- OG KARRIEREUTVIKLING

Utvalget foreslår et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling:

Les hele forslaget i [NOU 2022: 13 Med videre betydning.](#)

? Støtter dere forslaget om et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling slik det framkommer i NOUen?

Ja

Som aktør med særlig fokus på skolens samarbeid med foreldrene og foreldrenes viktige rolle for elevenes læring, trivsel og helse, er FUG opptatt av at skolens ansatte har oppdatert og forskningsbasert kompetanse. FUG er videre opptatt av at skolene skal ha en stabil og tilstrekkelig bemanning, hvor også andre yrkesgrupper enn pedagogene/lærerne er viktige bidragsyttere på laget rundt eleven. Vi ønsker også at skolene skal være attraktive arbeidsplasser, og håper og tror at et helhetlig system for etter- og videreutdanning vil bidra til nettopp dette.

FUG ønsker å understreke den sammenhengen mellom barnehagelæreres kvalifikasjoner og kvaliteten på miljøet i barnehagen som er påpekt av Manning m.fl. (2017) og videre at Nilsen

m.fl. (2021) fant at distribuert ledelse, her definert som mulighetene lærere, elever og foreldre har til medbestemmelse, og lærernes muligheter til å samarbeide og ta ansvar, har en positiv effekt på et innovativt miljø på skolenivå. Begge disse forskningsrapportene er nevnt i utredningen.

Kompetanse hos skole og lærere er en faktor som sammen med distribuert ledelse bidrar til å utnytte den ressursen foreldre er både for elevenes skolemiljø og for et innovativt miljø på skolenivå.

Vi vil gjerne benytte anledningen til å understreke følgende utdrag fra utredningen som vi anser som særlig viktig (vår utheving og understreking): «Etter- og videreutdanning skal bidra til at praksis i barnehager og skoler er basert på kunnskap fra både forskning og erfaring og gjennom involvering av elever og foreldre.» (pkt. 8.2.5).

Det er bra at at videreutdanningstilbudene som er foreslått er av ulik størrelse; fra 7,5 studiepoeng til 60 studiepoeng. Tilbud av mindre omfang må være av en slik art at de kan settes sammen til en større helhet over tid. Det er viktig at satsing og fokus på etter- og videreutdanning følges av en anerkjennelse av dedikerte lærere som har ambisjoner for elevene sine, både som individer og gruppe.

6. RETT TIL INTRODUKSJONSÅR FOR NYUTDANNEDE LÆRERE

Utvalget foreslår å innføre en rett til et introduksjonsår for alle nyutdannede lærere i barnehage og skole. Retten skal innebære at 10 prosent av arbeidstiden det første året skal kunne brukes til introduksjonsaktiviteter. Les hele forslaget i [NOU 2022: 13 Med videre betydning.](#)

Støtter dere forslaget om rett til introduksjonsår for nyutdannede lærere?

Ja

Ja, FUG støtter forslaget om en rett til et introduksjonsår for nytilsatte lærere. Det er selvsagt mange fordeler å oppnå ved å hjelpe den nyutdannede til å oversette teoretisk kunnskap til handlingskompetanse gjennom et introduksjonsår med tett og systematisk oppfølging. Vi vil særlig løfte fram mulighetene dette gir til å gi praktisk kompetanse knyttet til møte og samarbeid mellom skole og foreldre. Lærerutdanningene er etter vår oppfatning mangelfulle på dette området. Emneplaner i Pedagogikk og elevkunnskap (PEL) viser i liten grad til en strukturert og helhetlig opplæring i skole-hjemsamarbeid. Det samme gjelder i og for seg stikkprøver gjort i praksisplaner. Et introduksjonsår kan og bør innrettes slik at det hjelper den nyutdannede til å unngå «praksissjokket» i møte med mangfoldet av foreldre. FUG har i kontakt med lærerstudenter i Agder og Vestland fått flere tilbakemeldinger på at tilbudet i utdanningen oppfattes mangelfullt når det gjelder foreldresamarbeid.

7. NASJONALT SYSTEM FOR KARRIEREVEIER I BARNEHAGE OG SKOLE

Utvalget foreslår å innføre et nasjonalt system for karriereveier for ansatte i barnehage og skole innenfor fire områder: fagområde- og barnehageutvikling / fag- og skoleutvikling, forskning og partnerskap, inkluderende praksis og ledelse. De foreslår å knytte gjennomføring av en videreutdanning på 60 studiepoeng på masternivå til utøvelse av karriereveiene. Minimum 20 prosent av arbeidstiden skal brukes til å utføre oppgaver i forbindelse med karriereveien. Les hele forslaget i [NOU 2022: 13 Med videre betydning.](#)

🔍 **Støtter dere forslaget om et nasjonalt system for karriereveier i barnehage og skole?**

Ja

Ingen kommentar fra instansen

8. LIKE VILKÅR OG MULIGHETER FOR VIDEREUTDANNING

Utvalget foreslår å innføre en felles ordning for videreutdanning som innebærer at minimum 20 prosent av arbeidstiden kan brukes til å gjennomføre videreutdanning tilsvarende et omfang på 30 studiepoeng over et år. De foreslår å inkludere andre ansatte som jobber med barn og elever i barnehage og skole i ordningen senest innen 2027. De foreslår også å utvikle flere moduler på 15 og 7,5 studiepoeng og flere digitale tilbud for å gi større valgmuligheter og fleksibilitet, samt foreta en helhetlig gjennomgang av videreutdanningstilbudene. Les hele forslaget i [NOU 2022: 13 Med videre betydning.](#)

🔍 **Støtter dere forslaget om like vilkår og muligheter for videreutdanning?**

Ja

FUG har stor tro på at laget rundt eleven må være bredt sammensatt av flere profesjoner, og støtter derfor at et helhetlig system for etter- og videreutdanning omfatter alle yrkesgrupper. FUG har de siste 3 årene hatt et særlig fokus rettet mot at alle overganger i utdanningsløpet skal være trygge og gode – helt fra overgangen fra barnehage til 1. klasse til overgangen fra ungdomsskole til videregående skole. Vi håper og tror at et helhetlig system med like vilkår og muligheter vil styrke laget rundt eleven. Vi har særlig tro på at karriereveien «inkluderende praksis» vil bidra til bedre skolemiljø og bedre arbeid med alle overganger i utdanningsløpet.

9. EN FELLES TILSKUDDSDORDNING FOR BARNEHAGE- OG SKOLEUTVIKLING

Utvalget foreslår å slå sammen dagens fire ordninger for lokal kompetanseutvikling til én felles tilskuddsordning for barnehage- og skoleutvikling. De foreslår å innføre en forholdsmessig fordeling av midlene, styrke kompetansenettverkene og partnerskapene, innføre treårige kompetanseplaner og opprette et nasjonalt samarbeidsforum og nettverk for samisk språk og kultur. Les hele forslaget i [NOU 2022: 13 Med videre betydning.](#)

? Støtter dere forslaget om én felles tilskuddsordning for barnehage- og skoleutvikling?

Ja

For oss framstår det som mest naturlig med én felles tilskuddsordning i sammenheng med et helhetlig system.

10. ANDRE FORSLAG ELLER KOMMENTARER

? Har dere andre forslag eller kommentarer?

Ingen kommentar fra instansen

? Dersom dere ønsker å levere et helhetlig høringssvar kan dere legge til et vedlegg her:

Ingen vedlegg fra instansen